

Massaluca i els seus orígens. Evolució del nom del poble al decurs dels segles

L'historiador Josep Serrano Daura, al seu llibre *La Pobla de Massaluca*, ens ofereix una interessant referència sobre la denominació "Massaluca", el seu origen i variants sofertes al decurs dels darrers 800 anys. Tot seguit transcrivim les opinions que ens exposa:

L'any 1244 apareix com "Maçaluca"; en una referència a un document de 1302, es fa al·lusió a "Massaluca"; el 1440, torna a aparèixer "Maçaluca"; l'any 1464, s'hi al·ludeix com a "Pobla de Maçaluco"; en altre document de 1593, es diu "Pobla de Massalucar"; i en altre de 1611, com a "Massaluca".

En definitiva, la denominació es manté pràcticament igual al llarg dels segles, des de la seva primera aparició documentada, i les variacions que observem, d'escassa importància, no poden deure's més que simples errors de transcripció.

Pel que fa al seu origen etimològic, hi ha diferents opinions:

a/ Per a uns, la denominació és d'origen àrab: derivaria de la composició formada per les expressions "manzil" (o casa o parador), i "aluca" (altura, roca àliga). Així, l'expressió de

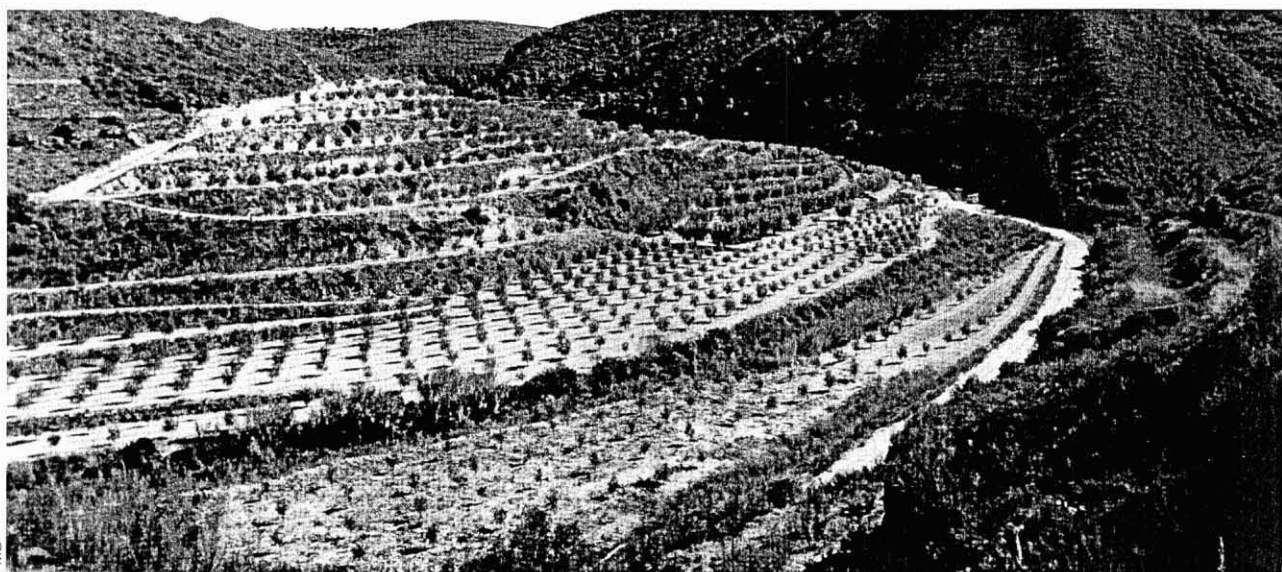
"Massaluca" significaria "casa o parador de la roca, de l'altura o de l'àliga".

b/ Per a altres, derivaria de la combinació, també aràbiga, de "manzal al-qual'a", que significaria "l'hostal del castell".

D'una banda, hem de recordar que al terme de la Pobla, al límit amb el de Berrús, hi ha l'anomenada "Punta del Duc" (ocell de presa i dimensionat). Pot ser que la primera interpretació sigui la correcta, i que al terme de Massaluca, per les seves característiques, hi hagués ocells com àligues i altres de presa (com encara hi ha alguna espècie avui dia).

Però és possible que ja hagués estat una espècie de reserva per caçar o de pastures, o de producció de fusta del cabdill moro del castell de Batea i Algars, o del de Miravet; o bé, que s'hi trobés un hostal o una torre de vigilància, situada en una de les rutes que creuava aquells termes, o en el seu entrecreuament (cap a Vilalba, Nonasp, Faió i Mequinensa); o que hi hagués, simplement, una quadra per al ramat, o fos ja un llogaret sarraí dedicat al cultiu de la terra o a la cria de bestiar.

(Serrano Daura, *La Pobla de Massaluca* p. 50-51)

Bosc cremat i sòl reforestat, la Pobla de Massaluca